

Vlastní úsilí (II. 4 - 20)

II. 4, 5 Vlastní úsilí je dvojího druhu, z minulých zrození a ze současného.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, ať jsou na vodě vlny nebo ne, voda zůstane vodou. Stejně tak poznání osvobozeného mudrce zůstane stejné, ať jsou jeho vnější projevy jakékoli. Rozdíl je jen v tom, jak ho vnímá nevědomý pozorovatel.

Proto, Rámo, naslouchej tomu, co se ti chystám sdělit. Toto učení zcela jistě odstraní temnotu nevědomosti.

Cokoli je v tomto světě získáno, je získáno jen díky vlastnímu úsilí. Pokud se setkáme s neúspěchem, zjistíme, že naše úsilí bylo příliš chabé. Toto je jisté a můžeme to zcela jasně vidět. Oproti tomu to, čemu říkáme náhoda či osud, je smyšlené a vidět to nelze.

Správné vlastní úsilí, Rámo, je taková mentální, verbální a fyzická činnost, která je v souladu s učením mudrců. Jen díky tomuto úsilí se stal Indra králem nebes, Brahmá Stvořitelem a ostatní bohové získali zase svá daná místa.

Vlastní úsilí je dvojího druhu, z minulých zrození nebo ze současného zrození. Současné zrození působí proti předchozím. Osud není nic jiného než vlastní úsilí v předchozích zrozeních. V daném zrození dochází k neustálému střetu obou a silnější vyhrává.

Vlastní úsilí, které není v souladu s učením mudrců, je vyvoláno falešnými představami. Objeví-li se překážky k dosažení výsledků našeho úsilí, měli bychom prozkoumat, zda nejde právě o takové pomýlené úsilí, a pokud ano, měli bychom to okamžitě napravit. Nic nemá větší sílu než správný čin v přítomném okamžiku. Proto se má člověk uchýlit k vlastnímu snažení, přemoci se a překonat zlo dobrem a osud správným úsilím v přítomném okamžiku.

Líný člověk je horší než osel. Člověk by se neměl poddávat lenosti, ale usilovat o dosažení osvobození dobře si vědom toho, že mu života každým okamžikem ubývá. Červi si libují v hnisu, ale člověk by si neměl libovat v nemravnostech smyslového potěšení.

Jen hlupák může říci: „Osud mě nutí to udělat.“ Takovému člověku štěstí přát nebude. Proto vlastním úsilím získej moudrost a pak pochop, že takové úsilí končí přímým nahlédnutím Pravdy.

Kdyby na světě neexistoval onen strašlivý původce zla jménem lenost, kdo by byl potom nevzdělaný či chudobný? Lidé žijí jako dobytek v bídě a utrpení jen a jen kvůli lenosti.